

Nr 1

Jaanuar 2017

TRÄHÄKE

Aastavahetuse kellad löid ja otsekohe sadas maha suur hulk lund. Juhhuu! Nüüd saab põhjapõder enesele uue sõiduriista meisterdada!

Eelmises Tähekeses nägime, et jõuluvana oli endale saanud 8-põdrajõulise auto. Ka põhjapõder ei soovi enam jalamees olla. Ainult et möödakalpsav jänes lausub ...

Mida jänes lausub?

Ootame sinu naljakaid lühivastuseid enne 22. jaanuari Tähekesse toimetuse aadressil taheke@taheke.ee või Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Parimatele vastajatele on auhinnaks Indrek Koffi raamatud „Ma elan hästi“ ja „Ilusti“ kirjastuselt Härra Tee ja proua Kohvi ning „Lövi ja lind“ kirjastuselt Draakon ja Kuu.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida ütleb põhjapõder autoroolis istuval jõuluvanale. Täname kõiki seekordses mängus osalejaid!

Võiduvastused:

Põder ütleb: „Praegu lähen matkale, kui nafta hind tõuseb, siis helista mulle ...“

Elis Merimäe, 10 a, Viimsi

„Miks vanamehe autol minu pea küljes on?“

Kaspar Oja, 7 a, Tartumaa

Kuidas need kaheksa põtra küll siia ära mahuvad?

Isabel Belov, 7 a, Tartumaa

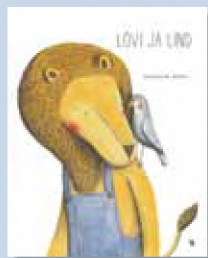
Kaspar saab auhinna „Päkapikuraamatu“, Isabel raamatu „Lövi on lövi“ ja Elis raamatu „Miss Edison, meie geniaalne pöörane õpetaja“.

Palju õnne! Auhiinad tulevad postiga.

TÄHEKE

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Mida jalgrattad talvel teevad? <i>Andrus Kivirähk</i>	4
Luuletused <i>Jaanus Vaiksoo, Joel Sang ja Aapo Ilves</i>	6
Igav <i>Indrek Koff</i>	8
Polla <i>Piret Raud</i>	10
Jubejutud	12
Loodus <i>Metskitsesokuke Bambi</i>	14
Meisterdus <i>Väike rüütel</i>	15
Post <i>Kes on meie salaolendid?</i>	17
Nali	18
Arva ära!	19
Koomiks <i>Lumememmede uputus</i>	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett: Dan Mikkin

Toimetuse kolleegium: Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal,
Piret Raud, Kadri Tiisel

Tähekest saab tellida e-arve püsimaksega
www.tellimine.ee

telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Marge Nelk

2017 – LASTE JA NOORTE KULTUURIAASTA

Nüüd on meie kord – 2017 on laste ja noorte kultuuriaasta! Suvel toimub 12. noorte laulu- ja tantsupidu. Samuti on tulemas üks uus ja suur projekt Laste Vabariik, mis sõidab suvel läbi kogu Eesti ja jõuab maist septembrini igasse maakonda. Nii tähistame koos Eesti 100. sünnipäeva.

Sul on koos pere ja sõpradega võimalik ka ise kampa lüüa – mõtle, kuidas sina tahaksid meie laste kultuurielu veelgi põnevamaks muuta, ja saada oma idee teele!

Vaata www.minaka.ee

PALJU ÕNNE, JAANUS VAIKSOO!

5. jaanuaril tähistab oma 50. sünnipäeva Tähekese autor, lastekirjanik ja luuletaja Jaanus Vaiksoo. Täheke soovib Jaanusele kergest sulejooksu ja häid ideid uute lasteraamatute kirjutamisel. Palju õnne ja palju rõõmu!

Jaanus Vaiksoo luuletust „Tulge poisid, tuul on tõusnud!“ saad lugeda, kui lehte keerad.

Andrus Kivirähk

MIDA JALGRATTAD TALVEL TEEVAD?

Lasteaias oli magamise aeg, aga loomulikult ei soovinud keegi magada. Pikutati niisama voodites, nokiti nina ja aeti sosinal juttu, et õpetaja ei kuuleks.

„Kas teie teate, kuhu jalgrattad talvel kaovad?“ küsis Albert. „Enne olid kõik tänavad neid täis, aga nüüd pole enam ühtegi. Minu enda ratas on ka kadunud. Varem seisis esikus, aga ühel päeval teda enam seal polnud. Ma jooksin isale ütlema, et ratas on ära varastatud, aga isa naeris ja vastas, et küll ta kevadel jälle välja ilmub. Huvitav, kus nad end talvel peidavad?“

„Loomulikult lõunamaal,“ teatas Mariell. „Jalgrattad kolivad talveks lõunamaale, täpselt nagu pääsukesed. Sügisel kogunevad nad suurtesse parvedesse, tilistavad hüvastijätuks oma kelladega ja sõidavad Aafrikasse. Seal elavad nad hiiglaslikes savannides koos sebrade ja anti-loopidega ning neegrid sõidavad nende seljas.“

„Ei, see pole nii!“ sekkus Elise. „Jalgrattad talvel hoopis magavad, nii nagu karud. Neil on suured koopad ja seal nad lesivad teineteise kaisus. Ja samamoodi nagu karudel, sünnivad neilgi talvel pojad. Väikesed tõuke-rattad, tillukesed rulad või imearmsad rulluisud. Ma tean, ma sain jõuludeks sellised. Täpselt ühte nagu nagu kaksikud.“

„Oo!“ tegid teised tüdrukud. „Nii nunnud!“

„Loll jutt!“ ütles nüüd Harald. „Jalgrattad talvel hoopis söövad.“

„Söövad?“ imestasid teised lapsed.

„Täpselt nii!“ kinnitas Harald. „Sest kas te olete näinud, et nad suvel või sügisel sööksid? Mitte kunagi! Sellepärast muutuvad nad talve tulles kohutavalt näljasteks. Nad põgenevad metsa ja varitsevad seal väikeseid loomi. Kui mõne jänese kätte saavad, siis murravad maha ning pistavad pintslisse!“

„Huh, kui jube!“ võdistasid teised lapsed õlgu.

„See pole veel midagi!“ läks Harald hoogu. „Sest jalgrataste lemmiktoit on hoopis inimene! Inimeste peale on nad eriti maiad! Sügisel on ratastel kummid ju täitsa tühjad, aga katsuge rattakumme kevadel! Siis on nad täis! Aga mida täis? Eks ikka inimeseliha!“

„Ei ole nii!“ hakkasid lapsed karjuma. „Sa valetad!“

„Ei valeta!“ kinnitas Harald. „Ma ise oma silmaga nägin, kuidas kaks jalgratast mu naabrimehe ära sõid!“

„Vale! Vale! Vale!“ kisasid lapsed ja selle lärmi peale tuli õpetaja Pille tuppa, kohvitass käes, ja küsis pahaselt, mis mürgel siin magamise asemel käib.

Kõik hakkasid läbisegi rääkima. Õpetaja Pille kuulas ja vangutas pead.

„Loomulikult ei söö jalgrattad inimesi,“ ütles ta. „See on rumalus! Aga nad ei maga ka talveund ega randa lõunamaale. Tulge kaasa, ma näitan teile, mida jalgrattad talvel teevad.“

Lapsed läksid koos Pillega keldrisse. Ja seal, kõige pimedamas nurgas, seisis Pille jalgratas. See sama jalgratas, millega ta sügisel ikka tööle sõitis. Ainult et nüüd oli jalgratas üleni karvane, nagu suur valge küülik.

„Jalgrattad poevad talveks pööningule või keldrisse peitu, et rahus pikutada ja järgmiseks kevadeks korralikult välja puhata,“ seletas Pille. „Neile kasvab soe talvekarv ja väike saba. Kevadel langevad need maha ning ratas on jälle ilus ning läikiv, justkui uus. Ei ole tarvis rattaid talvel segada, las nad olla omaette. Ainult vahel harva võib käia neid natuke sügamas.“

Ta astus oma jalgratta juurde ja sügas sadula külge kasvanud tillukest valget saba. Ning jalgratas tilistas õrnalt oma kellaga.

Joel Sang

EESTI TALV

NAGU IKKA PEALE PÜHI
KÕHT ON PUNNIS, PEA ON TÜHI.
PINGUTAN, KUID SIHAMAANI
POLE ÜHTKI ÕIGET PLAANI.
TREENER KÄSKIS VAHEAJAL
TEHA TRENNI SUUSARAJAL.
HEA ON ÕELDA: SUUSATAGE!
AGA MAA ON LUMEST LAGE.
MEELEHEITELE SEE AJAB,
KUI VAID JÄRJEST VIHMA SAJAB.
TULEB VÕTTA MISKIT ETTE,
VIHMA EEST END PEITA VETTE,
MINNA SPAASSE SULISTAMA,
MULLIVANNI MULISTAMA.

Jaanus Vaiksoo

TULGE, POISID, TUUL ON TÕUSNUD!

TULGE, POISID, TUUL ON TÕUSNUD,
TÕOTAB MISKIT PÕNEVAT!
KAUGEL SILMAPIIRIL PAISTAB
LÕKE JUBA PÕLEVAT.

KÕIK ON VALMIS, KÕIK ON OOTEL,
VÕTKE SELJAKOTT JA KEPP.
NUGA VÕÖLE, VÕILEIB TASKU,
PUDELIST PAAR SÕõMU VETT.

KUTSU KAASA PARIM SÕBER,
VÄSITAV JA PIKK ON TEE.
ÕÕ ON PIME, TÕOTAB TORMI,
SELLEST VÄLJA ME EI TEE.

SAAME KOKKU LINNA SERVAS,
HOIDKE AINULT SALADUST.
MÄRGUANDEKS NAGU IKKA –
SEITSE KORDA VASTU UST.

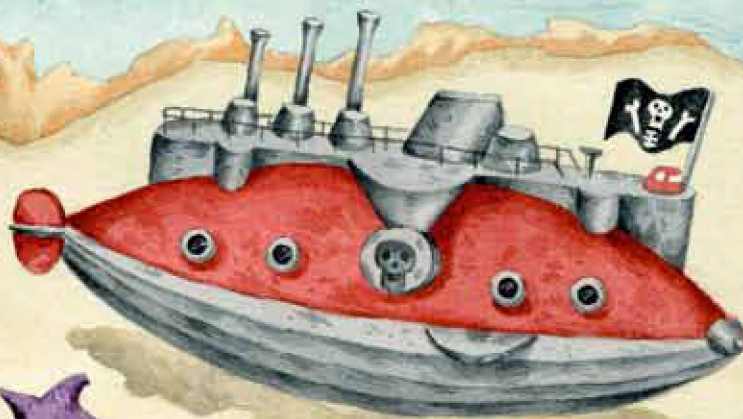
Aapo Ilves

MERERÖÖVLI LAUL

MERERÖÖVEL, TORE MEES, ON
TUNTUD KUI PIRAAT.
TEMA RÖÖVIMISED VEES ON,
EAL EI RÖÖVI MAAD.
MERERÖÖVLILAEVA TEKKI
TALLAB JALGEGA,
OTSIB, KUS ON JÄETUD MERI
JÄRELVALVETA.

MERERÖÖVEL, TORE RÖÖVEL,
USIN MEREMEES
TUNNEB END PIRAADILAEVAL
NAGU KALA VEES.
VAATAB KIIKRIGA JA HÕIKAB
LÖBUSALT: „JUHHUU!“
TÕMBAB MASTI LIPU,
MILLEL NAERATAV PEALUU.

JÄ KUI UJUB MEREL MÖÖDA
MERERÖÖVLIST AARE,
RÖÖVEL RÖÖVIB AARDE ÄRA
KOHE, OTSIB SAARE,
SÄTIB AARDE SAARDE,
MÄRGIB KAARDILE,
KUS KÄIS.
SAARED ONGI RÖÖVLIAARDEID
KALLASTENI TÄIS.

Joel Sang

KUNSTIKOOL

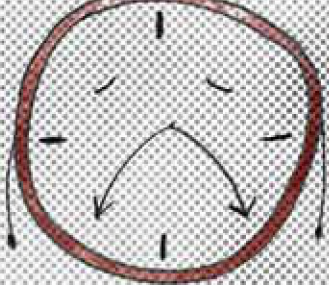
TUNDSIN ENDAS PULBITSEMAS
JUMALIKKU VÄGE.
SEE ON JUBE,
SEE ON JUBE,
SEE ON JUBE ÄGE.

MAALISIN SIIS MITU TUNDI
PÕLISPUUDE VILUS.
MAAL SAI JÕLE,
MAAL SAI JÕLE,
MAAL SAI JÕLE ILUS.

ÕPETAJA VAATAS, ÜTLES:
„ANNET SUL EI OLE.
PILT ON KAUNIS,
PILT ON KAUNIS,
PILT ON KAUNIS KOLE.“

Joonistanud Gerda Märtens

Indrek Koff

IGAV

Koolitee läks kuidagi vaevaliselt. Nagu oleks igav.

Madis jõudis kooli – oligi igav.

Esimene tund oli matemaatika. Jäägiga lahutamine. Madis ei saanud aru, kellele ja misjaoks seda jääki vaja läheb. Lahutamine on juba isegi tüütu, jääk teeb asja veel palju hullemaks!

Vahetunnis käisid poiste seas ringi mingisugused mõttetu jalkakaardid. Madis ei viitsinud nende poole vaadatagi.

Kekas olid seekord jube igavad tagaajamis-mängud. Tööõpetuses saeti vineerist igavaid ralli-autode juppe välja ja puuriti neisse suure-suure ja täiesti mõttetu puuriga kohutavalt nürisid auke. Loodusõpetuses oli nii igav, et Madis tundis, kuidas juuksed kasvavad.

Kodutee oli seekord ka päris tüütu, ehkki Madis sai sõita uue tumerohelise hübriidbussiga,

mida sai linna vahel näha põhimõtteliselt sama harva nagu metsas karu. Aga temale oli see juba teine kord ja pealegi olid helerohelised kahe kühmu ja lõõtsaga bussid tegelikult ägedamad.

Kodus hakkas meeletu igavus peale kohe, kui Madis uksest sisse astus: Minni põrnitses Madisele igavusest uduse pilguga vastu ja lakkus oma kassukat edasi, just nagu oleks üldse võimalik seda veel puhtamaks saada.

Köögis tiksus ikka seesama vana kell. Madis ohkas ja sõi paar võileiba, ühe singi ja tomatiga, teise juustu ja paprika ja roheline salatiga. Peale jõi ta vett. No jube tüütu!

Siis hakkas Madis õppima. Ühtegi huvitavat asja muidugi õppida ei olnud. Loodus oli Madisel ammugi selge, seal polnud enam midagi õppida. Emakeelt on ta rääkinud sünnist saadik täiesti

vabalt ja matemaatika oli lihtsalt nii harilik.

Hea vähemalt, et sellel päeval trenni ei olnud. Kes see viitsib seda mõttetut palli edasi-tagasi veeretada. Nüri! Parem siis juba kodus passida ja niisama haigutada.

Või kas on ikka parem? Madis seisis tükk aega raamaturiiuli ees, sest talle meeldis väga lugeda. Ta oli täiesti kindel, et kui ta võtab lihtsalt mõne hea raamatu ja seda natuke loeb, siis hakkab tal endal ka kohe hea. Aga kus sa sellega. Nii kui Madis käe riivli poole tõstis, nii hakkas igavus lausa kõrvetama ja kõhus kiskus imelikult kokku. Päris valus nagu ei olnud, aga hirmus paha tunne oli küll. Miski nagu vaevatas ja rõhus kogu aeg.

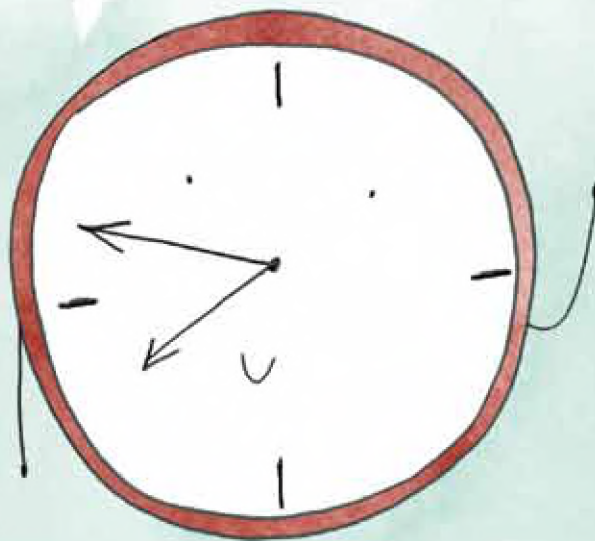
Pärast käis Madis terve õhtu mööda korterit ringi, oigas ja halas. Et küll on ikka igav. Natuke ajas naerma ka, aga rohkem ajas ikkagi nutma. Nõudis muudkui, et keegi soovitaks talle midagi, mis ta teha võiks, et igav ei oleks.

Ema tüdines ära, isa tüdines ära, suur õde tüdines ka ära. Suur vend tuli päris hilja trennist koju, aga Madis jõudis isegi tema enne magaminekut oma hädaldamisega ära tüüdata.

Kell üheksa pesi Madis ennast puhtaks. Üleni. Hambad ka, sest hambad olid tema küljes ja käisid komplekti hulka. See oli vähemalt natuke huvitavam, sest toimus mingi muutus. Kell veerand kümme tõmbas Madis pidžaama selga.

Nüüd oli tal juba nii igav, et isegi uni ei tahtnud peale tulla. Ta viskles ja väänles ja käis veel kolm korda pissil, enne kui udused silmad lõpuks kinni vajusid.

Uni ei olnud õnneks enam üldsegi igav. Uni

lihtsalt oli. Madis ei märganudki, mismoodi öö mööda läks.

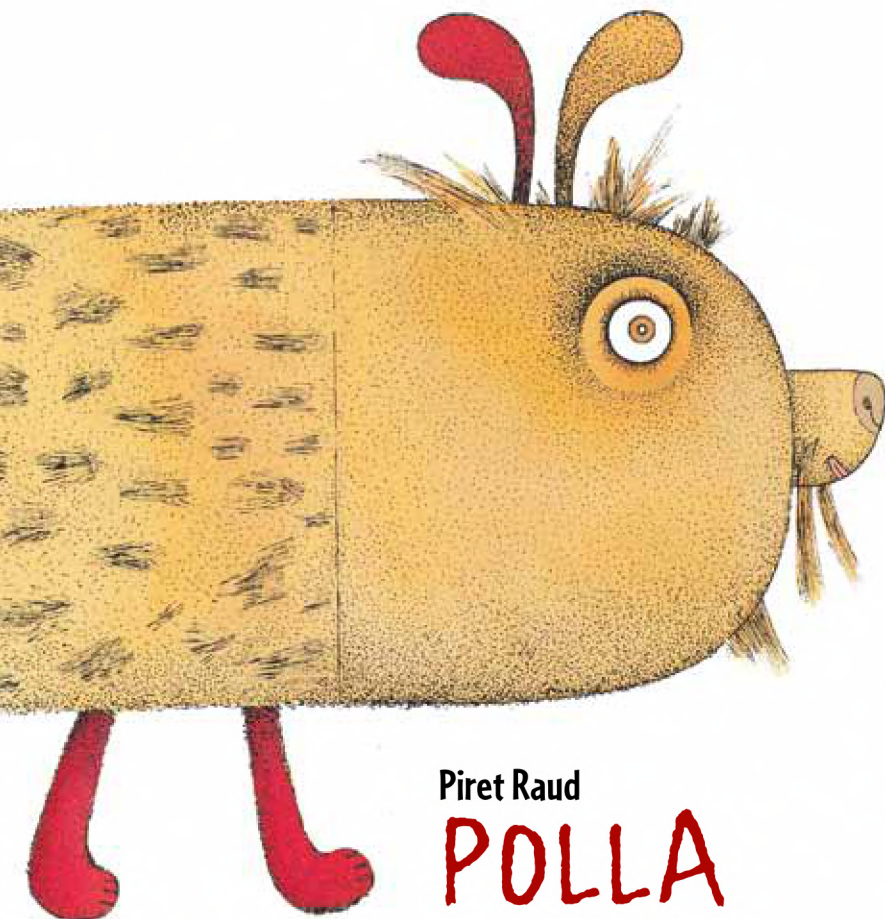
Hommikul oli Madise ümber kõik teistmoodi. Värvilisem. Iga asi tundus kuidagi eriti huvitav. Isegi kaerahelbepuder oli hoopis isesugune. Ja mismoodi see veel lõhnas! Madis ise oli ka täitsa teistmoodi poiss, selline imelikult kerge, nagu pärast seda, kui oled haige olnud ja siis esimest päeva tervena tõused.

Seda kerget tunnet polnud tal eriti pikalt aega tunda, sest jälle oli vaja kooli minna. Aga kõhutunne ütles, et täna tuleb hoopis teistsugune päev. Uus ja ilus ja huvitav.

Kingapaelu sidudes jõudis Madis veel selle ära kuulda, et kõõgikell käis ka kuidagi iseäralikult.

Iga tiks oli kuidagi eriti värske.

Piret Raud

POLLA

Meil on koer ka. Koera nimi on Polla ja ta on väga tubli loom. Polla on samuti nagu perekonnaliige: jagab meie rõõme ja muresid ning hoiab meiega ühte.

Polla on meie kõigi koer, aga peamiselt on ta siiski isa oma. Polla kuulab kõige paremini just issi sõna ja kui issi töölt koju tuleb, siis haugub ta rõõmsamalt kui teiste pereliikmete saabumisel.

Tihti öeldakse, et koer on oma peremehe nägu. Polla ja isa kohta käib see ütlemine küll

väga täpselt: nad on lausa äravahetamiseni sarnased. Isegi nõnda sarnased, et teistel pereliikmetel on raske neil vahet teha. Nad mõlemad on ühtviisi karvased ja silmadki on neil samasugused pruunid.

Seepärast juhtub sageli, et emme valab Pollale kohvi, aga issi taldrikule tõstab kondi. Või ka nii, et emps tahab Pollat kõrva tagant sügada, kuid avastab end sügamas hoopis issi kõrvu.

Ning kui isa soovib näiteks köögilauale jäetud tordivaagnalt tükikest õunakooki ampsata, siis keelab emme:

„Fui, Polla! Ei tohi!“

Samas kui Polla keelega üle emme näo tõmbab, siis ütleb emps:

„Toomas, jäta!“

Ühel päeval aga oli lausa selline lugu, et kui isa ja ema tahtsid kahekesi koos kohvikusse minna, ei lastud neid kohvikuuksest sisse.

„Koerad peavad olema rihma otsas,“ ütles kohvikupidaja. „Ilma rihmata me loomi sisse ei lase, niisugused on reeglid!“

Siis see juhtuski, kui emps issile ütles:

„Mulle aitab jamast! Sa näed välja täpselt nagu karvane koer ning see on lausa piinlik. Mine kohe juuksuri juurde ja võta oma habeme ja juustega midagi ette!“

Isa kuulaski emme sõna ja läks veel samal päeval juuksurisalongi. Kui ta tagasi koju tuli, siis me ei tundnud teda esialgu üldse ära – nii muutunud oli ta. Ilma juuste, habeme ja vuntsideta polnud isa enam põrmugi Polla moodi, vaid nägi välja hoopis täpipealt nagu minu väike vend Aap,

kes on alles beebi. Tuleb välja, et peremehed ei sarnane mitte ainult enda koertega, vaid ka oma lastega.

Issi uus välimus tekitas päris palju segadust. Nüüd juhtus näiteks nii, et kui emme Aabiga õue jalutama läks, tõstis ta lapsevankrisse Aabi asemel hoopis issi, ja kui isa seepeale valjuhäälselt protesteerida tahtis, torkas ema talle otsustavalt luti suhu, et tüüp vait jääks. Sellega oli issi veel kuidagimoodi nõus, sest kellele ei meeldiks titevankriga pargis ringi sõita, aga kui emps talle lõunasöögi ajal pudipõlle ette pani ja hautatud kaalikatest püreed pakkus, sai isa päris pahaseks ja hakkas rumalate sõnadega vanduma. Nüüd sai emme aru, et see ei saa olla Aap, kes niimoodi vannub, sest väiksed beebid teatavasti ei vannu, vaid lalisevad.

„Kui juba sina mind beebiks pead, siis mis veel teised teevad,“ ütles isa murelikult, kui emme oli tal pudipõlle ära võtnud ja nina ette kausi kotlettidega nihutanud. „Ma ei saa homme sellisena tööle minna. Mitte keegi ei võtaks mind seal tõsiselt.“

„Aga sa ei tohi ju ka niisama koju jääda,“ oli emme ehmunud. „Keegi meist peab peret üleval pidama!“

Õnneks tuli mulle päästev idee.

„Saadame hoopis Polla sinu asemel tööle!“ ütlesin ma ning issi leidis, et ma olen täielik geenius ja ikkagi tema poeg.

Järgmisel hommikul andiski isa oma tööpa-beritega portfelli Pollale käppa ja koer suundus kontorisse.

Polla tuli tööol suurepäraselt toime. Ta urises ja haukus kolleegide peale ning isegi hammustas natuke ühte eriti ebasõbralikku meest. Kõik aus-tasid teda. Mitte keegi issi töökaaslastest ei saa-nud aru, et tööol on isa asemel koer. Nii tubli loom on see meie Polla.

Issi aga kasvas ruttu juuksed, vuntsid ja ha-beme tagasi pikaks ning selleks, et emme teda enam Pollaga segi ei ajaks, sidus endale kaela ümber ilusa lehvi.

JUBE- JUTUD

Jubejutuvõistlus on lõppenud!
Kokku saabus võistlusele 495
jubejuttu, kusjuures kõige rohkem
jubejutte – 190 – kirjutasid 3.
klassi õpilased.

Žürii (Jaanus Vaiksoo, Jaak Urmet ja Ilo-
na Martson) hindas jutte viies kategoo-
rias. **Kõige nooremate seast** (1. klass
ja nooremad) tuli esikohale Herman Epik
Tallinna Luha lasteaia Särtsude rühmast
(„Arbuus“), 2. koha sai Christin Truus-
mann Tabasalu ühiskooli 1.b klassist
(„Üksinda kodus“), 3. koha
aga Ron Richard Ventsel Rocca
al Mare kooli 1.a klassist („Jube-
jutt“).

**2. klassis õppivatest auto-
ritest** sai auhinnalise koha Marta
Roosme Türi põhikoolist („Naine
keega“) ja huumori eripreemia
Meribel Malviste Paikuse põhi-
koolist („Auk pükstes“).

Joonistanud Margaret Lise Muller

3. klasside seas jõudis esikohale
Mirt Tiigisoon Haabneeme koolist („Ära-
vool“), teine koht läks jagamisele Tartu
Hansa kooli õpilase Elo Naela jutu „Lota
jalad“ ja Tallinna 32. keskkooli õpilase
Roland Eirandi jutu „Mobiilide viirus“ va-
hel, kolmanda koha pälvis Martin Rasmus
Kiisla Rocca al Mare koolist („Karmide
koletiste kool“).

4. klasside seast sai esikoha
Jaagup Koov Jakob Westholmi gym-
naasiumist („Head isu!“), teise koha
Liisbet Kull („Kõrvadeta melomaani
vaim“) ja kolmanda koha Angelis Sergo
(„Kädistava Kädi kägistavad kindad“).
Mõlemad tüdrukud õpivad Rocca al Mare
kooli 4.b klassis.

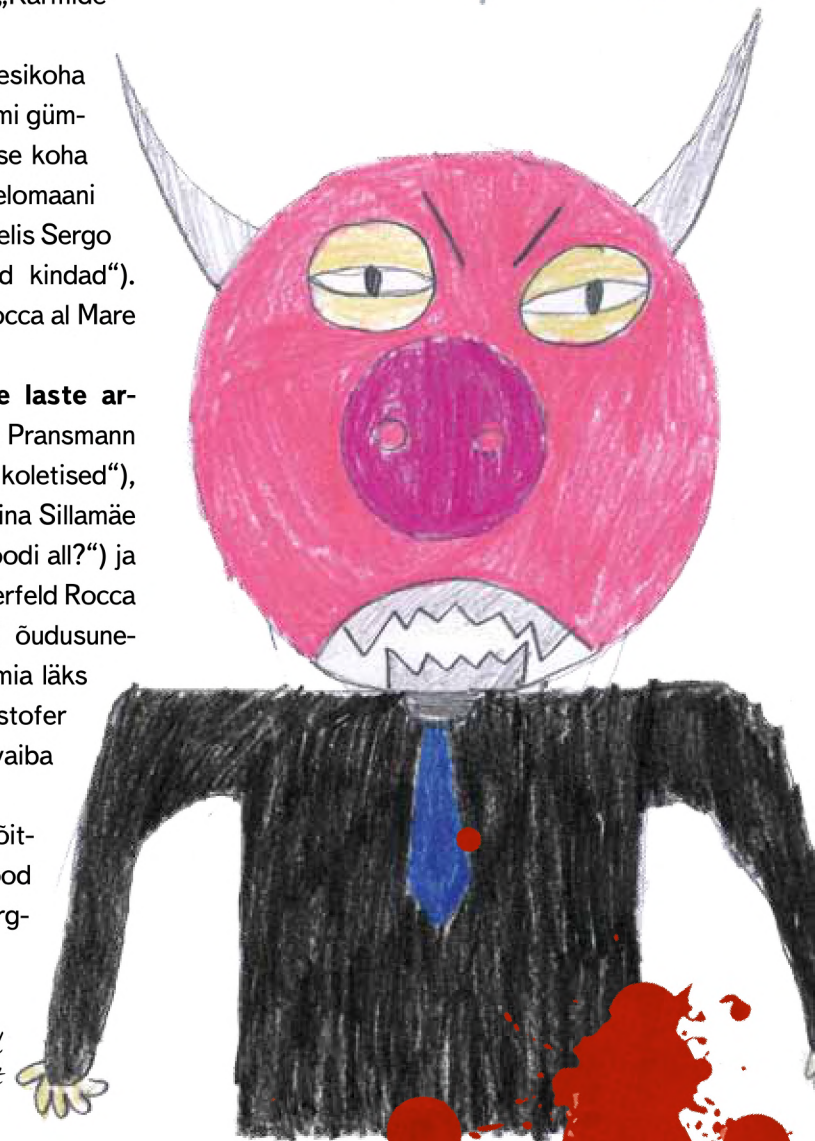
**5. klassi ja vanemate laste ar-
vestuses** pälvis esikoha Mia Pransmann
Jõõpre koolist („Õpetajad või koletised“),
teise koha Anastasia Nikol Iljina Sillamäe
eesti põhikoolist („Kes on voodi all?“) ja
kolmanda koha Tambet Wiiderfeld Rocca
al Mare koolist („Clintoni õudusune-
nägu“). Huumori eripreemia läks
Palivere põhikooli Kristofer
Kübarsepale („Vasja vaiba
outlast“).

Palju õnne võit-
jatele! Kõik võidulood
ilmuvad Tähekesse järg-
mistes numbrites.

*Joonistanud
Georg Gustav Kont*

Joonistanud Stefan Siimon

ARBUUS

Poiss ostis emaga Konsumist arbuusi. Arbuus oli suur ja koos tõsteti ta köögi-lauale. Poiss pani kõrva vastu arbuusi. „Seal sees elab keegi!“ hüüdis ta.

Suure noaga lõikas ema arbuusi pooleks ja siis oli kuulda päris kõva karjumist. Hääl sealt seest oli väga tuttav. Arbuusiseemneid lendas mööda kööki laiali ja kogu laud oli punast mahla täis.

Ema ja laps tulid lähemale ja nägid arbuusi sees lumelabidaga kaevavat meest. Ta karjus väga tuttava häälega appi!

Äkki said nad aru, et see mees on isa. Isa oli tööle mitu korda hilinenud ja võlur oli ta karistuseks muutnud päkapikuks ja pannud ta arbuusi sisse vangi. Isal olid hirmust silmad punnis ja hääl karjumisest kähe. Nad aitasid isa arbuusist välja ja panid ta taldrikule kuivama.

*Herman Eplik, 6 a, Tallinna
Luha lasteaed, Särtsude rühm*

Joonistanud Nicole Falkenberg

Joonistanud Nele Senin

ÜKSINDA KODUS

Elas kord üks tüdruk nimega Ene. Ta elas suures majas.

Ühel päeval ütles ema Enele, et läheb isaga teatrisse ja et Ene jääb üksinda koju. Tüdrukule see sobis. Kui vanemad olid ära läinud, hakkas Ene televiisorit vaatama.

Kui ta oli mõnda aega vaadanud, märkas ta äkitselt akna taga kedagi. Ta arvas, et see oli viirastus.

Õhtul, kui vanemad saabusid, rääkis Ene sellest ka vanematele. Ema vaid naeratas. Jõudis kätte magamamineku aeg. Kui teised olid juba voodis, märkas isa eemalt elutoa diivani taga vaibal kellegi jalajälgi.

Siis taipas isa, et tütar ei olnudki näinud viirastust, vaid hoopis aknal peegeldunud võorast, kes seisis päriselt diivani taga.

*Christin Truusmann, 1.b kl,
Tabasalu ühiskümnaasium*

TUBEJUTT

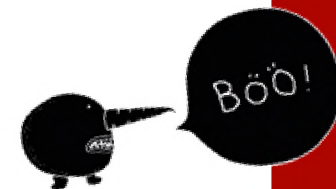
Elas kord poiss nimega Ats. Suvevaheajal sõitis ta maale vanaemale külla. Vanaema maja oli suur ja sellel oli ka pööning. Sinna viis kõrge redel. Vanaema kartis, et Ats võib redelil ronides kukkuda, ning keelas Atsil pööningule minna. Öösel, kui Ats magas, ärkas ta selle peale, et tema voodi ees oli valges kleidis väike tüdruk, kes kutsus teda endaga mängima. Ats hakkas kartma ja tõmbas teki üle pea. Hommikul ärgates oli tüdruk kadunud. Nii juhtus mitu ööd järjest, et Ats ärkas väikese tüdruku kutsumise peale.

Ühel päeval, kui Atsil oli igav ja vanaema polnud ka kodus, otsustas ta siiski pööningule ronida. Pööningul oli palju vanakraami: lauad, toolid, kapid ja ka üks vana kirst. Ats läks kirstu juurde ja avas selle. Kirstust leidis ta väikese luukere, kellel oli valge kleit seljas. Ats küsis pärast vanaemalt, et kas ta on kuulnud sellisest väikesest tüdrukust midagi, ning selgus, et aastaid tagasi oli just selline tüdruk naaberkülas kaduma läinud. Ilmselt oli ta kuidagi pööningule sattunud, kirstu pugunud ning enam välja ei saanud.

*Ron Richard Ventsel, 1.a kl,
Rocca al Mare kool*

*Joonistanud
Lisette Pärnamets*

METSKITSESOKUKE BAMBI

2017. aasta loomaks on valitud metskits. Neid toredaid loomi on praegu Eesti metsades palju.

Minu lapsepõlve üks lemmikraamat oli „Bambi“. Ema luges mulle ikka unejutuks Austria kirjaniku Felix Salteni lugu orvuks jäänud kitsetaldest. Sellele kurvale loole kaasa elades nutsime üheskoos ja lõpuks rõõmustasime ka.

Tänapäeval teavad lapsed sama lugu tänu multifilmile „Bambi“, mille peategelaseks on täpiline hirvevasikas. Viiskümmend aastat tagasi aga hirvesid Eestimaal ei elanud. Nii räägiti seda lugu lastele metskitse loona.

Tõsi, metskitsetall ja hirvevasikas ongi välimuse poolest

sarnased. Ainult et hirvevasikas on tunduvalt suurem. Mõlemad on armsa ruuge karvaga ja selja pealt armsalt valgetäpilised.

Metskitsetaltele elu on lapsepõlves raske. Pisikesed tallet sünnivad mai lõpul, siis kui rohi on kasvanud nii kõrgeks, et see küll varjab neid kiskjate eest, aga raske on ka ema üles leida. Talletel on kombeks järgneda kõigele liikuvale, ja kui keegi ema nende juurest kaugele hirmutab, võivad nad ära eksida.

Vanasti räägiti, et valge laik pepul aitab talletel rohelistest kitsema üles leida. Tegelikult pole kitsema sabaalune suvisel ajal eriti valge. Valgeks läheb see alles hilissügisel koos talvekarva vahetumisega. Ja aitab tõesti talvel karjas elavatel kitsedel üksteist paremini näha. Kui karjale läheneb hunt või koer, tõusevad metskitse karvad turri ja valge laik läheb ühtlasi suuremaks. See on märguandeks, et tuleb plehku panna. Kitsed annavad ka jalaga vastu külmunud maad lüües üksteisele otsekui trummi tagudes teada, et põgenege.

Täpid talletel seljalt hakkavad kaduma suve teisel poolel, kui beebikarv kaob. Esimesed karvad sarvemüksud tekivad talle pähe veebruaris. Maikuu hakkavad nad üksteisega poksimise ja tüdrukute pärast kaklema. Siis nühiavad nad sarvedega ka pisikesi puulapsi, nii et kooreribad lehviavad. Sel ajal võime metsast kuulda isametskitse ehk soku haukumist — nii jubedat, et ehmuvad isegi kogenud metsamehed. Sarved ajab soki maha alles detsembris.

Tänavuse aasta loomi — metskitseid — on praegu meie metsades palju. Viis aastat tagasi aga olid nii paksu lumega talved, et metskitseid ei suutnud öösel endale magamislohkusid kraapida ja jäid lumel magades haigeks. Lumi oli nii paks, et pisike metskits ei suutnud sellest läbi sumada ja paljud kitsed surid nälga. Ellu jäid ainult tugevamad. Neil on nüüd viimastel aastatel sündinud isegi kolmikud tallet. Ja nii jagub metskitseid vahel ka koduaedadesse.

*Kristel Vilbaste
Pildistanud Arne Ader*

VÄIKE RÜÜTEL

**LÕIKA MEISTERDUS VÄLJA SELLELT LEHEPOOLELT.
MEISTERDUST KOKKU LIIMIDES HOOLITSE, ET LIIMI EI SATUKS MÕÕGAHOIDJA
(12), KILBIHOIDJA (13, 14) JA KIIVRI (LIIMI 5 VÕI LIIMI 8) SISEMUSSE. SIIS SAAD
NEID RÜÜTLILT EEMALDADA JA TAGASI PANNA.**

**VALI, KUMBA RAUDRÜÜD, VÕÖD JA KIIVRIT OMA RÜÜTLILE SOOVID.
VALI KA, KUMB ON RÜÜTLI VASAK JA KUMB PAREM KÄSI. LIIMI NEED
ÕLGADE KÜLGE, NEID KOHTI MÄRGITUD EI OLE.
LIIMI RAUDRÜÜ KOHE RÜÜTLI KEHA ÜMBER (LIIMI 2 VÕI LIIMI 15). VOLDI
VÄIKESED DETAILID RAUDRÜÜ ÕLGADEL (3 JA 4 VÕI 16 JA 17) RÜÜTLILE
ÜLE ÕLA JA LIIMI NEED ÕLGADE KÜLGE SELJA TAHA.
LIIMI VÕÖ KOHE RÜÜTLI KEHA ÜMBER (11 VÕI 18).**

KEE ON MEIE SALAOLENDID?

Kõrveküla põhikooli 2.a klassi õpilased innustusid Astrid Reinla raamatust „Pätu“ ja mõtlesid endale välja oma salaolendid. Täheke avaldab mõned tööd.

Minu salaolendi nimi on Tär-bik. Ta on 10-aastane. Ta elab nukumajas. Ta sööb tolmurulle ja laulab mulle.

Tuuli Salus

Minu salaolendi nimi on Steve. Ta on 9995-aastane. Ta elab katusel. Ta sööb minu sokke.

Kaspar Koor

Minu salaolendi nimi on Krike. Ta on 235-aastane. Ta elab vaiba all. Ta otsib asju.

Sten Markus Adamson

Minu salaolendi nimi on Gigaleptus. Ta on 380 aastat vana. Ta elab laes ja teeb kodutöid, näiteks peseb pesu ja kastab lilli.

Pärtel Valge

Minu salaolendi nimi on Lõbu. Ta on 2000-aastane. Ta elab maali taga. Ta aitab ja koristab teiste eest.

Mihkel Kivastik

Minu salaolendi nimi on Välk. Ta on 25-aastane. Ta elab kapi peal. Ta sööb voodivedrusid.

Tõnn Mihhailov

Juku loeb arstiraamatut.
„Appi! Mul on malaaria!“
„Mis jutt see on! Sul pole ju mingeid tundemärke,“ lohutab ema.
„Raamatus ongi kirjas, et algul pole midagi märgata.“

Juku jookseb ema juurde:
„Ema, ema! Miks see Karlsson meie toas ringi lendab?“

„Kulla Juku, see pole ju Karlsson! See on meie isa, kes üritab ventilaatorit parandada...“

Joonistanud Elina Sildre

Papa Carlo lohutab Bura-tinot: „Miks sa oled nii kurb? Tahtsid ju endale jõuluks loomakest, ja said ka. Mis siis nüüd lahti?“

„Aga issi, ma tahtsin endale kassipoega või kutsikat.“

„Kahjuks on elu selline, et sa ei saa alati kõike, mida tahad.“

„Jah, aga miks see kobras mind vaadates nii kurjalt hambaid teritab?“

Pisike Juku läheb isa juurde ja küsib:

„Issi, kes on pilaat?“

Isa vajub mõttesse, sügav kukalt ega oska midagi kosta.

„Ise nii vana, aga ei tea, et pilaat on sama, mis meelöövel!“ võtab Juku asja kokku.

Loodusõpetuse tund. Õpetaja seletab, kuidas külma käes tõmbuvad kõik ained kokku, soojas aga paisuvad. Siis palub ta õpilastel näiteid tuua.

Juku pakub: „Näiteks koolivaheaeg – suvel on see

poole pikem kui talvel!“

Õpetaja pahandab Jukuga: „Miks sinu kodutööd teeb alati ära isa?“

„No aga kes siis veel! Emal ei ole aega!“ selgitab Juku.

Juku koolis jääb matemaatikaõpetaja haigeks ja tema asemel peab tundi andma kehalise kasvatuse õpetaja. See mõtleb välja enda meelest väga keerulise ülesande.

„Rong sõidab punktist A punkti B. Mul on kastitais naelu, aga ruutu on trump. Kui vana ma olen?“

Ise mõtleb, et nüüd üritavad kindlasti kõik terve tunni seda ülesannet vaikselt lahendada ja ta ei pea enam midagi tegema. Aga võta näpust – Juku tõstab otsekohe kae: „Te olete 24-aastane!“

„Jah, aga kuidas sa ära arvasid???“

„Noh, mina olen 12 ja ema ütleb alati, et ma olen pool-lollakas!“

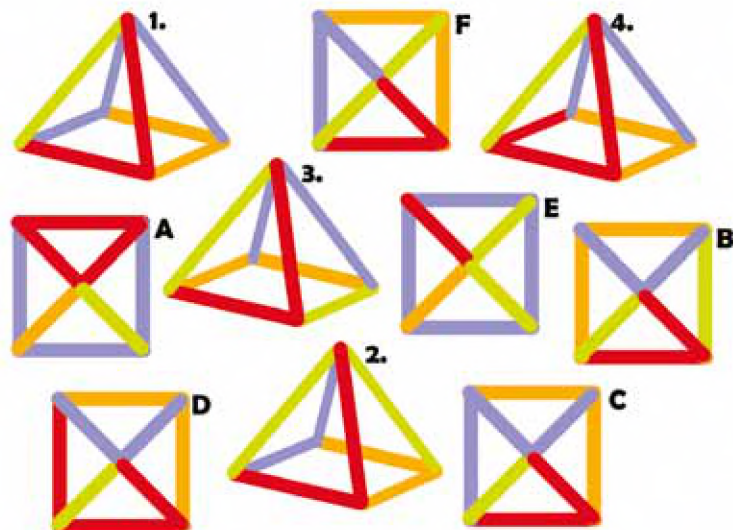
Õpetaja: „Juku, sinu pinginaaber magab! Ärata ta kohe üles!“

Juku: „Aga miks mina? Teie ta magama uinutasite, teie peate ka äratama!“

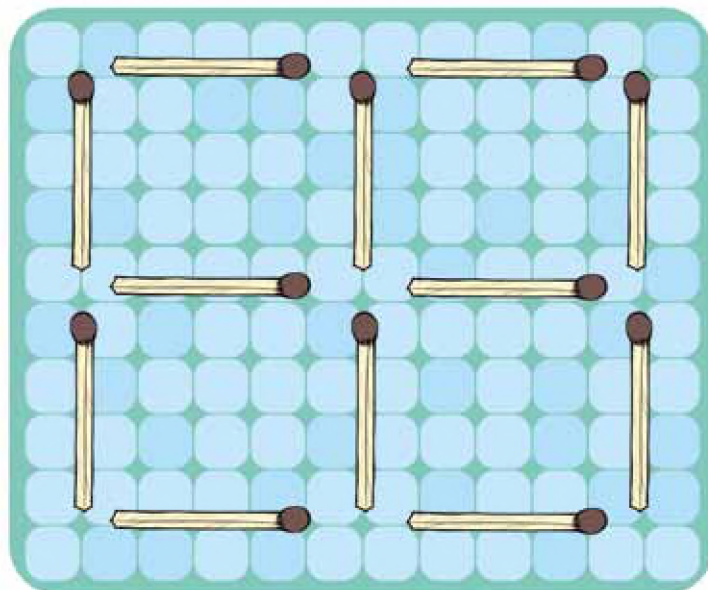

Joonistanud Elena Kopylova

LEIA KUJUNDITELE 1, 2, 3, 4 ÕIGED PEALTVAATED. MILLISED JÄÄVAD ÜLE?

TEE NENDEST NELJAST RUUDUST KOLM. MITTE ÜHTEGI TIKKU EI TOHI ÄRA VÕTTA.

MITU ERINEVUST SUUDAD LEIDA?

Joonistanud Elena Kopylova

Tähekeste toimetuse ootab ristsõna vastuseid 18. jaanuariks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja raamat „Vaata sisse! Maailm”.

EELMISE „ARVA ÄRA!” VÕITJA ON IRIS VALDMETS (5 A). PALJU ÕNNE!

LUMEMEMMEDE UPUTUS

See lumememm on liiga tavaline... Peaks ehitama midagi huvitavam, põnevamat... kõige põnevamat!

Tore, aga päris see ikka ei ole. Võiks olla veel huvitavam ja põnevam!

See ei ole isegi enam lõbus...

Lõpetame äkki tänaseks ära... Kuidagi liiga lärmakaks on siin läinud.

Appi...

Joonistanud Anna Rõng

HIND 1.50 EUROT